

19 בפברואר 2026
ב' באדר, התשפ"ו

הנחיית הרשות להגנת הפרטיות מס' 1/26:

הגנת הפרטיות ואבטחת מידע בשימוש במצלמות במעונות יום לפעוטות

הקדמה

1. חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018 (להלן – 'החוק' או 'חוק המצלמות') מסדיר באופן כולל ומפורט את סוגיית השימוש במצלמות במעונות יום לפעוטות (להלן – 'מעונות היום').¹
2. כמצוין בסעיף 1 לחוק, מטרתו היא "להגן על שלומם של פעוטות השוהים במעון יום לפעוטות מפני פגיעה בהם באמצעות התקנת מצלמות, תוך שמירה, ככל האפשר, על כבודם ופרטיותם של הפעוטות, של העובדים במעון ושל כל אדם אחר הנמצא במעון".
3. החוק מחייב את מעונות היום בהתקנת מצלמות מעקב בשטחם, תוך קביעת הסדרים מפורטים ביחס לאופן השימוש במצלמות ובכללם הסדרים בדבר מיקום המצלמות (סעיף 3(א) ו-3(ב) לחוק); חובת היידוע בדבר הפעלת המצלמות (סעיף 4); אופן התקנת המצלמות והפעלתן (סעיף 5); שמירת הצילומים (סעיף 6); ומורשי הגישה לצילומים (סעיף 7), והכל לצורך קביעת איזון בין ההגנה על שלומם של השוהים במעונות היום לבין ההגנה על זכותם של הפעוטות ושל אנשי הצוות במעון לפרטיות ולכבוד.
4. בנובמבר 2024 אישרה הכנסת תיקון מקיף לחוק המצלמות, אשר במסגרתו נקבעו מסלולים המתירים למפעיל מעון לאפשר להורי הפעוטות לצפות בצילומים ממערכת המצלמות המותקנת במעון בזמן אמת או בצפייה עיתית (מעת לעת, באופן מקוון או פיזי משטח המעון), והכל בכפוף לעמידה בתנאים הקבועים בחוק, ותוך קביעת הסדרים פרטניים בנוגע לאפשרויות צפייה אלו. יודגש, כי התיקון לחוק מאפשר למפעיל מעון יום להתיר צפייה בזמן אמת או צפייה עיתית בכפוף להסכמת כלל הורי הפעוטות, אך אינו מחייב זאת, והדבר נתון לשיקול דעתו הבלעדי של מפעיל המעון.
5. סעיף 7 לחוק קובע כי הרשות להגנת הפרטיות (להלן – 'הרשות') תפרסם הנחיות למפעילי מעונות היום, למנהלי מערכת ולהורי הפעוטות הרשומים במעון שהחליט לאפשר צפייה בזמן אמת או צפייה עיתית, וזאת בעניין "אבטחת המידע והגנת הסייבר ושמירה על פרטיות בעת הפעלת צפייה בזמן אמת או צפייה עיתית, ושמירה על הוראות חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, והוראות חוק זה בעניינים האמורים".

¹ 'מעון יום לפעוטות' – כהגדרתו בחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018; וכן מעון יום שיקומי, כהגדרתו בחוק מעונות יום שיקומיים, התש"ס-2000.

6. להלן יובאו הנחיות הרשות למפעילי מעונות היום ומנהלי מערכת במעונות בעניין אבטחת מידע ושמירה על הפרטיות, ובכלל זה הנחיות ביחס לשימוש במצלמות, יידוע ההורים ועובדי המעון, קבלת הסכמת ההורים להפעלת המצלמות, איסור הקלטת קול ושימוש באמצעים טכנולוגיים נוספים, מיקום המצלמות במעון, מספרן ואופן הפעלתן, צפייה בצילומים, בחירת מתכונת הצפייה בצילומים והנחיות נוספות בנושא אבטחת מידע. יצוין כי הנחיה ייעודית להורי הפעוטות במעון תפורסם בנפרד.

7. לצד הסמכויות המוקנות למשרד החינוך מכוח החוק, ובהן סמכויות פיקוח ואכיפה בנושאים שונים העולים מהוראותיו, הרשות להגנת הפרטיות תפעל מכוח הסמכויות המוקנות לה בחוק הגנת הפרטיות לצורך פיקוח על קיום הוראות החוק שבסמכותה לאכוף, לרבות בדרך של קיום הליכי אכיפה פליליים ומנהליים והטלת עיצומים כספיים. הנחיה זו משקפת את הפרשנות המשפטית שתשמש את הרשות להגנת הפרטיות בעת ולצורך הפעלת מגוון הסמכויות המסורות לה בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – 'חוק הגנת הפרטיות').²

הנחייה למפעילי מעונות יום ומנהלי מערכות

מטרת השימוש במצלמות

8. מפעיל מעון אחראי להתקנת מצלמות לשם תיעוד הנעשה במעון היום בכל השעות שבהן פעוטות שוהים במעון. **התקנת המצלמות ואופן השימוש בהן חייב להיעשות רק על-פי הקבוע בהוראות חוק המצלמות ובהתאם להן.**

9. הוראות החוק מתירות שימוש במצלמות המתוקנות במעונות היום אך ורק **למטרת הגנה על שלומם של הפעוטות השוהים במעון מפני פגיעה בהם.**³

10. **חל איסור על כל שימוש אחר במצלמות המותקנות במעון (אלא בשעות שבהן הפעוטות אינם שוהים במעון) או בחומרים המצולמים במצלמות אלו (להלן – 'הצילומים').**

יובהר: שימוש במצלמות על-ידי מפעיל המעון לצרכי אכיפת כללי משמעת על צוות המעון שאינם נוגעים להגנה על שלומם של הפעוטות, לצרכים פדגוגיים וניהוליים, או לבירור מחלוקות בין הורים לבין צוות המעון וכן בין ההורים לבין עצמם, שאינן נוגעות להגנה על פעוטות, מהווה שימוש חורג ופסול במצלמות.

² תיקון מס' 13 לחוק הגנת הפרטיות, אשר נכנס לתוקפו ביום 14.8.2025, הרחיב את סמכויות הפיקוח והאכיפה של הרשות להגנת הפרטיות, וקבע בין היתר סנקציות משמעותיות של עיצומים כספיים בגין הפרת הוראות החוק ותקנותיו.
³ סעיף 8(ב) לחוק המצלמות קובע כי אין בהוראות החוק כדי למנוע צילום במעון יום לפעוטות ושימוש בצילומים למטרות שונות, לרבות חינוך והדרכה, ובלבד שלא ייעשה שימוש שכזה במצלמות המותקנות במעון מכח החוק. החוק מאפשר שימוש במצלמות המתוקנות מכח החוק גם למטרות נוספות, אך זאת רק בשעות שבהן פעוטות **שוהים** במעון.

יידוע בדבר הפעלת מצלמות במעון

11. על מפעיל המעון ליידע את כלל הבאים בשערי המעון, ובמיוחד את הורי הפעוטות ועובדי המעון, בדבר עצם הפעלת המצלמות במעון, כמפורט בהוראות סעיף 4 לחוק. במעונות יום שהחליטו לאפשר צפיית הורים במתכונת של צפייה בזמן אמת או צפייה עיתית – על מפעיל המעון לעמוד בנוסף **בחובות היידוע הספציפיות** הקבועות בסעיף 4(ה) לחוק המצלמות. לעניין זה ראו גם סעיפים 23-25 להנחייה זו.

איסור הקלטת קול

12. הוראות החוק מחייבות התקנת מצלמות **להקלטת וידאו בלבד**. בהתאם להוראות סעיף 3(א) לחוק, **על מפעילי מעונות חל איסור על שימוש במצלמות המעון להקלטת קול**.

13. אין בהסכמת מפעיל המעון או הורי הפעוטות כדי להכשיר שימוש במצלמות להקלטת קול.

איסור התקנת מצלמות נוספות

14. הוראות החוק קובעות כי התקנה והפעלה של כל מצלמה או מערכת מצלמות במעון, וכן צפייה ושימוש בצילומים ייעשו אך ורק בהתאם לתנאים ולמגבלות שנקבעו בחוק ולשם הגשמת מטרתו.⁴ לפיכך, **חל איסור על התקנת מצלמות נוספות או מערכות צילום אחרות (כגון מערכות לזיהוי פנים), פרט למצלמות שהתקנתן והפעלתן מותרת מכוח הוראות החוק, ובתנאים הקבועים בו**.

15. אין בהסכמת מפעיל המעון או הורי הפעוטות השוהים בו כדי להכשיר התקנה ושימוש במצלמות נוספות.

מיקום המצלמות במעון, מספרן ואופן הפעלתן

16. על המצלמות להיות גלויות. בהתאם להוראות סעיף 5(ב) לחוק, **חל איסור על שימוש במצלמות סמויות**.

17. הוראות החוק מחייבות התקנת מצלמות בכיתות המעון, בחצר, ובכל שאר המקומות שבהם ניתן חינוך וטיפול לפעוטות. לאור כך, אין להציב מצלמות המתעדות אזורים במעון שאינם משמשים, ואינם מיועדים לשמש, למתן חינוך וטיפול בפעוטות. כמו כן, בהתאם להוראות סעיף 3(ב) לחוק, **חל איסור מוחלט על התקנת מצלמות בחדרי הרחצה והשירותים**.

18. ככלל, אופן התקנת המצלמות והפעלתן – לרבות מספר המצלמות, מיקומן, זוויות הצילום שלהן, טיב הצילום ואיכותו – **חייבים להיעשות** תוך איזון בין החובה לתעד את הנעשה במעון לבין החובה לשמור על פרטיות צוות המעון והפעוטות, וזאת כל עוד אין בכך סתירה מפורשות

⁴ ראו סעיף 1(ב) לחוק. ראו גם בג"ץ 70206-12-24 האח הקטן בע"מ נ' הכנסת (נבו, 5.10.2025), בפס' 4 לפסק דינו של הנשיא עמית.

להוראות חוק המצלמות.⁵ כמו כן, על מפעיל המעון לעמוד בחובת המידתיות ביחס לפגיעה בפרטיות צוות המעון.

- על מפעיל מעון להשתמש במספר המצלמות המינימלי המאפשר את תיעוד כלל המקומות במעון היום בהם ניתן חינוך וטיפול לפעוטות. שימוש במספר מצלמות רב מן הנדרש עלול להוות פגיעה אסורה בפרטיות.
- ככל שבמעון ישנם אזורים המיועדים לנוחיות צוות המעון ושאינם משמשים למתן חינוך וטיפול בפעוטות – כגון מטבחון או חדר מנוחה לצוות – לא יוצבו מצלמות המתעדות אזורים אלו.⁶
- יש לעשות כל מאמץ להימנע מהצבת מצלמות באופן שיאפשר להן לתעד מרחבים שמחוץ למעון, כגון אזור כניסה לבניין משותף בו פועל המעון, וזאת לשם מניעת פגיעה בפרטיות הדיירים וכו'. מקום בו יש חשש כי המצלמות מתעדות מרחבים שמחוץ למעון, כגון חדר מדרגות או אזור כניסה לבניין מגורים – יש לפעול ליידוע הציבור על כך.
- ככל שהדבר אפשרי, על מפעיל מעון להשתמש במצלמות שרזולוציית הצילום והתמונות שלהן היא ברמה המינימלית המאפשרת תיעוד סביר של הנעשה במעון לצרכי הגנה על שלומם של הפעוטות, ובכלל זה זיהוי קרות אירועי אלימות וזיהוי הגורם הפוגע והנפגע.

צפייה בצילומים

19. צפייה בצילומים, העתקתם, העברתם לאחר או העברת מידע המאפשר צפייה בהם (כגון קישור למערכת הצפייה מרחוק במצלמות או סיסמת כניסה למערכת) – אסורה, אלא בצו בית משפט, או בהתאם להוראות סעיף 7(ב) לחוק ביחס למשטרת ישראל, ממונה ומפקח מטעם משרד החינוך, ובהתאם להוראות סעיפים 7א ו-7ב לחוק המצלמות ביחס לצפייה של הורי הפעוטות בזמן אמת או בצפייה עיתית, כפי שיפורט להלן.
20. על-פי הוראות חוק המצלמות, מפעיל מעון רשאי להתיר להורי הפעוטות במעון לצפות בצילומים אך ורק באופנים הבאים:

⁵ ראו סעיף 5(א) לחוק המצלמות. לעניין חובת המידתיות בעת שימוש מעסיקים באמצעי מעקב בהקשרי עבודה ראו פסי' 96-91 לפסק דינה של הנשיאה וירט-ליבנה בע"ע (ארצי) 41179-01-24 ד"ר מרק פרידמן בע"מ נ' רויטל אלקנר (נבו, 26.3.2025) (להלן: "עניין פרידמן"); ע"ע (ארצי) 90/08 טלי איסקוב ענבר נ' מדינת ישראל - הממונה על חוק עבודת נשים (נבו, 8.2.2011) (להלן: "עניין איסקוב"), פסקה 10 לפסק דינה של השופטת ארד. ראו גם סעיפים 14, 17 ו-29 להנחיית הרשות להגנת הפרטיות מס' 5/17 בנושא "שימוש במצלמות מעקב במקום העבודה ובמסגרת יחסי עבודה" (להלן: "הנחיית מצלמות במקומות עבודה"), הנזכרת בפסק הדין בעניין פרידמן.

⁶ סעיף 29.3 להנחיית מצלמות במקומות עבודה מבהיר כי: "איזור מנוחה, כגון מטבחון, חדר אוכל, או כל מתחם אחר שאינו זירת ביצוע העבודה, אינו פתוח לקהל הלקוחות ומשמש את העובדים לצורך הפסקה משגרת העבודה, בין אם הוגדר כך במפורש ובין שמשמש לכך בפועל – גם הוא איזור בו ציפיית העובד לפרטיות היא גבוהה יותר, ובמבחן המידתיות ניתן יהיה להצדיק צילום בו רק למטרה חיונית ביותר, ובמתכונת מצומצמת".

- במתכונת של צפייה מקוונת בזמן אמת, על-ידי כלל הורי הפעוטות הרשומים במעון;
- במתכונת של צפייה עיתית, באופן מקוון, על-ידי כלל הורי הפעוטות הרשומים המעון, בתדירות שלא תעלה על אחת לחודש;
- במתכונת של צפייה עיתית מתוך שטח המעון על-ידי נציגות הורי הפעוטות, בתדירות שלא תעלה על אחת לשבוע.

צפיית הורים בצילומים בכל מתכונת אחרת, או בניגוד להסדרים הקבועים בחוק בהקשר זה, היא אסורה, מהווה עבירה פלילית, ובנוסף ניתן יהיה להטיל בגינה עיצום כספי על מפעיל המעון.

21. בהתאם להוראת סעיף 7 לחוק, מפעיל מעון רשאי להעמיד בפני הורי הפעוטות במעון את האפשרות לצפייה בצילומים רק במסגרת מתכונת צפייה מסוג אחד – צפייה בזמן אמת, או צפייה עיתית באופן מקוון, או צפייה עיתית של נציגות הורים משטח המעון. **על מפעיל מעון חל איסור לאפשר להורים או לנציגיהם לצפות בצילומים ביותר ממסלול אחד.**

22. **יודגש, חוק המצלמות אינו מחייב מפעיל מעון לאפשר צפייה של הורים בצילומים, והוא רשאי שלא לבחור באף אחד משלושת המסלולים.** הדבר נתון לשיקול דעתו הבלעדי של מפעיל המעון, וכפוף ליידוע של ההורים, העובדים והמועמדים לעבודה במעון על כוונתו להפעיל צפייה כאמור. במקרים שבהם החלטת מפעיל מעון להתיר להורים לצפות בצילומים מתקבלת לאחר סיום מועד רישום הפעוטות למעון – הוא רשאי לעשות כן רק בהסכמת כלל ההורים לפעוטות הרשומים במעון באותה שנת לימודים.⁷

23. **מפעיל מעון יום רשאי לצפות בצילומים אך ורק אם בחר במתכונת הצפייה העתית המתבצעת בשטח המעון, בעצמו או באמצעות מנהל המעון, וזאת אך ורק במהלך הצפייה במעון יחד עם נציגות הורי הפעוטות. צפייה ושימוש של מפעיל מעון בצילומים בכל מתכונת אחרת, לרבות ביצוע עיבוד של הצילומים למטרות ניתוח התנהגות, היא אסורה.**

יידוע הורים וקבלת הסכמה בדבר צפייה בצילומים בזמן אמת או בצפייה עיתית

24. בהתאם להוראת סעיף 7א(א) לחוק, צפייה בזמן אמת או צפייה עיתית של הורים בצילומים יכולה להתאפשר רק בנסיבות בהן מפעיל המעון הודיע להורו של פעוט שביקש לרשום אותו למעון, **במעמד הרישום ובאופן מפורש, כי כוונתו לאפשר להורים לצפות בצילומים בשנת הלימודים אליה נרשם הפעוט.** ללא יידוע מפורש זה, **בכתב ובעל פה**, במעמד הרישום לא ניתן לראות ברישום הורה את ילדו למעון כהסכמה מדעת לצפיית הורי המעון בצילומים.⁸

⁷ לפירוט והרחבה בנושא ראו סעיף 25 להנחייה זו.

⁸ כאשר מפעיל מעון מידע הורי פעוטות, במעמד הרישום ובאופן מפורש, על כוונתו לאפשר צפיית הורים בצילומים, רישום ההורים את ילדיהם למעון בנסיבות אלו מבטא את הסכמתם לצפיית הורי הפעוטות במעון בצילומים בשנת

25. יידוע הורים בעת הרישום בדבר הכוונה לאפשר להורי המעון לצפות בצילומים בשנת הלימודים הקרובה מהווה אפוא תנאי לקבלת הסכמת ההורים להסדר הצפייה.⁹ לפיכך, על היידוע לכלול את כל המידע העשוי להיות רלוונטי להורים לשם קבלת החלטתם בנושא, ובכלל זה:

- מהי מתכונת הצפייה המיועדת להיות מונהגת במעון באותה השנה (קרי, צפייה בזמן אמת, צפייה עיתית באופן מקוון, או צפייה עיתית מתוך שטח המעון על ידי נציגות ההורים);
- מיהם מורשי הגישה לצילומים, והגורמים העשויים להיחשף אליהם;
- הבהרה כי מטרת הצפייה בצילומים היא אך ורק לשם הגנה על שלום הפעוטות ולא למטרות אחרות;
- הבהרה לעניין זמן שמירת הצילומים ומחיקתם;
- הבהרה כי רישומם למעון ומתן הסכמתם לצפייה בצילומים נתונה להחלטתם;
- השלכות אי-מתן ההסכמה על אפשרות הרישום למעון;
- הבהרה כי שימוש במצלמות בזמן אמת או בצפייה עיתית פוגע באופן מוגבר בפרטיותם של הפעוטות וצוות המעון, ויוצר סיכונים אבטחת המידע לצד החובה של מפעיל המעון לדאוג לקיומם של מנגנונים נאותים לאבטחת מידע ולהגנת סייבר.

26. מפעיל מעון המבקש לאפשר צפיית הורים בצילומים **לאחר סיום מועד הרישום למעון** (כלומר מבלי שהודיע על כך להורים בטרם מועד הרישום) חייב להודיע להורים, בכתב ובעל פה, על כוונתו, 60 ימים לפחות לפני המועד המתוכנן להפעלת מתכונת הצפייה הרלוונטית, להעביר להורים את כלל המידע הנדרש לשם יידועם כמפורט בסעיף 29 לעיל, **ולקבל את הסכמתם מדעת של כלל ההורים לפעוטות השוהים במעון באותה שנת לימודים**. הסכמת ההורים לבקשה זו צריכה להיות בכתב.¹⁰

27. על-פי סעיף 7א(ג)(1) לחוק, הורה שהביע את הסכמתו לבקשה יכול לחזור בו מהסכמתו, בכתב, תוך 30 ימים מיום מתן ההסכמה.

יובהר כי למפעיל מעון אסור להפעיל מתכונת לצפיית הורים בצילומים לאחר תחילת שנת הלימודים, אלא בהסכמה מדעת וכתב של כלל ההורים לפעוטות הרשומים במעון באותה

הלימודים הקרובה, ומפעיל המעון אינו נדרש לקבל הסכמה נוספת מצד אותם ההורים על מנת לאפשר צפיית הורים בצילומים.

⁹ להרחבה ראו הרשות להגנת הפרטיות, "חובת יידוע במסגרת איסוף ושימוש במידע אישי" (יולי 2022), והרשות להגנת הפרטיות "גילוי דעת בנושא הסכמה בדיני הגנת הפרטיות – טיוטה להערות הציבור" (פברואר 2025).

¹⁰ ראו סעיף 7א(ג)(1) לחוק לעניין הפעלת מתכונת צפייה בזמן אמת לאחר סיום מועד הרישום, וסעיף 7ב(ג)(1) לחוק לעניין הפעלת מתכונת צפייה עיתית לאחר סיום מועד הרישום.

שנת לימודים, ולאחר שנמסרה להורים הודעה על כך 60 יום לפני המועד המתוכנן להפעלת מתכונת הצפייה.

אם סירב הורה אחד או יותר לבקשת מפעיל להתיר להורים לצפות בצילומים – בנסיבות בהן מתכונת הצפייה הוצעה במהלך שנת הלימודים ולאחר סיום מועד הרישום למעון – לא יאפשר המפעיל למי מההורים לפעוטות במעון לצפות בצילומים. כמו כן, בנסיבות אלו חל איסור על המפעיל לחשוף את פרטי ההורה המסרב, ומכל מקום חל איסור מוחלט להפעיל לחץ על הורה לקבלת הסכמתו, לרבות בדרך של בקשה ממנו לעזוב את המעון.

28. בנוסף ליידוע הורים כפי שפורט לעיל, על מפעיל מעון שהחליט לאפשר צפייה בזמן אמת או צפייה עיתית, אם מתחילת שנת לימודים ואם במהלכה, ליידע את הורי הפעוטות גם על האיסורים והחובות החלים בחוק ביחס לשימושם בצילומים, ובכלל זה:

- החובה לפעול בהתאם להוראות חוק המצלמות, לרבות להישמע להוראות מנהל המערכת לעניין אבטחת המידע והגנת הסייבר;
- האיסור על העברת הסיסמה למערכת הצפייה בצילומים לאף גורם פרט להורה האחר של הילד;
- האיסור לאפשר לגורמים אחרים לצפות בצילומים, לא במישרין ולא בעקיפין, לרבות גורמים המבצעים עיבוד וניתוח הצילומים בכלים טכנולוגיים;
- האיסור על כל שימוש אחר בפרטי מידע שהתגלו להורים תוך צפייה בצילומים למטרה החורגת משמירה על שלום הפעוטות במעון, לרבות גילוי האינפורמציה לצדדים שלישיים גם שלא בדרך של חשיפת הצילומים עצמם;

על המפעיל להבהיר כי האיסורים האמורים חלים גם ביחס להעברת הסיסמה או הצילומים לגורמים אחרים במשפחה, כגון סבים וסבתות, וכן כי הם חלים ביחס לכל הכלים הטכנולוגיים המאפשרים העברת מידע, לרבות דוא"ל ואפליקציות להעברת מסרים מידיים, כגון WhatsApp.

- האיסור על העתקת הצילומים למכשירים אחרים, ועל ביצוע עריכה או שינוי שלהם;
- האיסור על העברה לגורמים לא מורשים של מידע שנתגלה להורים מתוך הצילומים;
- האיסור על פרסום צילומים או מידע שהתגלה מתוך הצילומים;
- כי עליהם לעדכן אותו מידית במצב בו המכשיר דרכו הם קיבלו הרשאה לצפות בצילומים הוצא מרשותם ושליטתם – כגון במצבים בהם החליפו מכשיר, השאירו אותו בתיקון במעבדת תיקון מכשירים, או כאשר יש חשש כי המכשיר נגנב.

29. יידוע הורים, כמפורט בסעיף 29 לעיל, ייעשה בכתב ובעל-פה, ומומלץ כי ייעשה גם באופנים נוספים לחידוד הדברים.

כך לדוגמה, מומלץ כי בתחילת כל שנת לימודים יקיים מפעיל המעון אספת הורים במסגרתה יחודדו להורים המגבלות והאיסורים החלים ביחס לצפייה ושימוש בצילומים, והסיכונים הכרוכים בשימוש לא אחראי בצילומים.

יידוע עובדים ומועמדים לעבודה על כוונה לאפשר צפיית הורים בצילומים

30. ככלל, על מפעיל מעון ליידע את עובדי המעון או מועמדים לעבודה בו על החלטתו לאפשר צפייה של הורי הפעוטות במצלמות בזמן אמת או בצפייה עיתית, בטרם הוא עושה כן.

31. מפעיל מעון שבכוונתו לאפשר צפיית הורים בצילומים **נדרש להודיע על כוונתו זו לכל עובדי המעון, ולמועמדים לעבודה במעון**, במועד הרישום המוקדם ביותר למעון, ולפחות 60 יום לפני מועד תחילת הפעלת הצפייה.

32. לעומת זאת, כאשר מפעיל המעון מבקש לאפשר צפיית הורים בצילומים לאחר סיום מועד הרישום למעון **עליו להודיע, בכתב ובעל פה, לעובדי המעון ולמועמדים לעבודה בו על כוונתו לעשות כן** בכפוף להסכמת כלל ההורים, וזאת 60 יום לפחות לפני מועד פנייתו להורים בנושא זה (שצריכה להיעשות לפחות 60 יום לפני מועד תחילת הפעלת הצפייה), על מנת לאפשר לעובדים לכלכל את צעדיהם בעקבות החלטת מפעיל המעון.¹¹

סיכוני פרטיות ובחירת מתכונת הצפייה בצילומים

33. **העמדת האפשרות להורים או לנציגיהם לצפות בצילומים טומנת בחובה פוטנציאל משמעותי לפגיעה בפרטיות הפעוטות וצוותי המעון.**

34. פוטנציאל הפגיעה בפרטיות נובע, בין היתר, מהסיכונים לדלף המידע ולחשיפתו ברבים באופן העלול, בין השאר, להביא לביזוי והשפלה של פעוט או איש צוות, או לשימוש למטרות פסולות.¹²

חשיפת המידע עלולה להיגרם, בין היתר, כתוצאה מגישת גורמים לא מורשים מצוות המעון לצילומים; מחדירה של פצחנים (האקרים) למערכת המצלמות או למכשיריהם של הורים; מהעברת הצילומים על-ידי הורים באמצעות דוא"ל או תוכנות להעברת מסרים מידיים כגון WhatsApp; במסגרת תיקון או החלפת מכשירים של הורים; וכתוצאה מאובדן המכשירים.

¹¹ לעניין האפשרות לראות בעובדת צוות המעון אשר החליטה להודיע על הפסקת עבודתה במעון בעקבות החלטת המפעיל להתיר צפיית הורים בצילומים באחת הדרכים המנויות בחוק, כמי שהתפטרה בדיון מפורט לפי סעיף 11(א) לחוק פיצויי פיטורים, התשכ"ג-1963, ראו עניין פרידמן, לעיל ה"ש 4.

¹² לפי הוראות חוק הגנת הפרטיות, צילום אדם ברשות היחיד (סעיף 32), פרסום תצלומו של אדם ברבים בניסיון שבהן עלול הפרסום להשפילו או לבזותו (42); שימוש בידעיה על עניינו הפרטיים של אדם או מסירתה לאחר, שלא למטרה שלשמה נמסרה (92); ופרסומו של ענין הנוגע לצנעת חייו האישיים של אדם, לרבות עברו המיני, או למצב בריאותו, או להתנהגותו ברשות היחיד (112) – הנעשים ללא הסכמה מדעת של אדם, מהווים פגיעה אסורה בפרטיות, והם בגדר עבירה פלילית שהעונש בצדה הוא 5 שנות מאסר, כמו גם עוולה אזרחית שניתן לתבוע בגינה פיצוי נזיקי.

35. הסיכונים האמורים מתעצמים, בין השאר, ככל שגדל מספר מורשי הגישה לצילומים, ככל שהגישה לצילומים מתאפשרת גם באופן מקוון (מרחוק), וככל שהגישה לחומרים נעשית בתדירות גבוהה או באופן רציף ומתמשך.

36. הפגיעה בפרטיות עלולה להיות קשה במיוחד בנסיבות בהן המידע הנקלט בעין המצלמות הוא מידע אישי בעל רגישות מיוחדת, כדוגמת מידע על אודות מצבו הבריאותי של פעוט או איש צוות או מידע על אמונותיו הדתיות של איש צוות.¹³ חשיפת מידע שכזה ברבים, העלולה להביא לפגיעה קשה בפרטיות, עלולה להיגרם לא רק כתוצאה מדלף המידע או זליגתו, אלא גם מתוך השימוש במצלמות באחת ממתכונות הצפייה להורים, כמוסדר תחת הוראות חוק המצלמות.

לדוגמה, במעון בו מונהגת מתכונת של צפייה בזמן אמת לכלל הורי הפעוטות, חשיפת כלל ההורים לצילומים בהם נראה פעוט מתקשה לבצע פעולות התואמות לגילו באופן העשוי לרמוז כי הוא בעל קשיים התפתחותיים, עלולה לפגוע קשות בפרטיות הפעוט ומשפחתו.

37. בנוסף, מתן האפשרות להורים לצפות בצילומים כרוכה, מעצם טבעה, גם בחשיפת צוותי המעונות לעיני כלל הורי הפעוטות, באופן העלול להביאם לתחושה קשה של מעקב רציף אחריהם, לפגיעה בכבודם, בצנעת חייהם, ובאוטונומיה שלהם.¹⁴ גם במקרה זה, **ככל שמדובר בצפייה בתדירות גבוהה או רציפה, הנעשית על-ידי מספר גדול של מורשי גישה לצילומים ובאופן מקוון, תחושת הפגיעה בפרטיות עלולה להיות משמעותית וקשה יותר.**

38. על כן, מבחינת פוטנציאל הפגיעה בפרטיות צוותי המעונות והפעוטות, מתכונות הצפייה האפשריות על-פי חוק המצלמות ניתנות לחלוקה באופן הבא:

- צפייה בזמן אמת ובאופן מקוון על-ידי כלל הורי הפעוטות במעון – **סיכון גבוה** לפגיעה בפרטיות ולהתרחשות אירועי אבטחת מידע;
- צפייה עיתית מרחוק, בתדירות שלא תעלה על אחת לחודש, על-ידי כלל הורי הפעוטות במעון – **סיכון בינוני** לפגיעה בפרטיות ולהתרחשות אירועי אבטחת מידע;
- צפייה עיתית משטח המעון, באמצעות נציגות הורים, בתדירות שלא תעלה על אחת לשבוע – **סיכון בינוני-נמוך** לפגיעה בפרטיות ולהתרחשות אירועי אבטחת מידע.

39. לאור האמור, **על מפעיל מעון לשקול את פוטנציאל הפגיעה בפרטיות וסיכונים אבטחת המידע, בהתאם למדרג האמור, בבואו לבחון האם בכלל ברצונו להתיר להורי פעוטות לצפות בצילומים, ובנוגע למתכונת הצפייה אשר תונהג במעון, במידה ויחליט לאפשר צפייה שכזו.**

¹³ ראו הגדרת "מידע בעל רגישות מיוחדת" בסעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות.

¹⁴ להרחבה על משמעות הפגיעה בפרטיות במסגרת מעקב במקום העבודה ראו עניין איסקוב, לעיל ה"ש 4.

אבטחת מידע – כללים ודגשים למפעילי מעונות היום ומנהלי מערכות

40. צילומים שמקורם במצלמות המותקנות במעון מהווים "מידע אישי" וההקלטות ממצלמות אלו הן "מאגר מידע", כמשמעות המונחים הללו בסעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות.
41. **מפעיל מעון מהווה בעל שליטה במאגר המידע בו שמורים הצילומים**,¹⁵ ומשכך חלות עליו כלל החובות החלות על בעל שליטה במאגר מכוח הוראות חוק הגנת הפרטיות ותקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017 (להלן: "**תקנות אבטחת מידע**"). יצוין כי "אבטחת מידע" מוגדרת בסעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות כ"הגנה על שלמות המידע האישי או הגנה על המידע האישי מפני עיבוד, ללא רשות כדין".
42. בנוסף, כפי שיפורט להלן, חוק המצלמות קובע כללי אבטחת מידע ספציפיים החלים על מפעילי מעונות יום בהם מותקנות ופועלות מצלמות מתוקף חוק זה. יובהר כי **כללים ספציפיים אלו חלים בנוסף לכללי אבטחת המידע החלים מכח תקנות אבטחת מידע**.
43. על-פי סעיף 6(א) לחוק המצלמות, **על מפעיל מעון יום לשמור את הצילומים ל-30 ימים ממועד הצילום, ובתום התקופה האמורה יימחק את הצילומים לצמיתות, באמצעות מנגנון אוטומטי**.
44. ככלל, על מפעיל מעון לנקוט אמצעים סבירים למנוע גישה שאינה מותרת לצילומים ולמאגר המידע בו הם שמורים. בנסיבות בהן החליט מפעיל מעון שלא להעמיד עבור ההורים את האפשרות לצפות בצילומים במסגרת מתכונת הצפייה בזמן אמת או הצפייה העיתית מרחוק, **עליו למנוע חיבור לרשת של המצלמות ושל כל מחשב או התקן שעליו נשמרים הצילומים, בהתאם להוראות סעיף 6(ב) לחוק**.
45. בהתאם להוראות סעיף 7(א) לחוק, על מפעיל מעון יום לפעוטות שאפשר להורים לצפות בצילומים במתכונת של צפייה בזמן אמת או צפייה עיתית מרחוק, לדאוג לקיומם של **מנגנונים נאותים לאבטחת המידע ולהגנת הסייבר של מערכת המצלמות**, בדרך שתבטיח כי מערכת המצלמות תהיה מוגנת מפני דליפה או פריצה והצילומים יהיו מוגנים מפני מחיקה, שינוי או העתקה.
46. על-פי החוק, על מנגנונים אלו לכלול, בין השאר, קיום של מנגנון הזדהות חזקה לשם גישה למערכת - לרבות באמצעות **סיסמה חזקה ומורכבת שתוקפה יהיה מוגבל בזמן ואמצעי זיהוי נוסף** שיבטיח גישה של המורשים בלבד למערכת; סיסמאות משתנות; ניהול משתמשים תוך הגדרת זמן תוקף למשתמש; תיווך מאובטח לחיבור; בקרה על אופן השימוש בהרשאה וניטור לאיתור תקיפות סייבר. כמו כן, על מפעיל המעון ומנהל המערכת להקפיד על הכללים הבאים:

¹⁵ ראו הגדרת "בעל שליטה במאגר מידע" בסעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות.

- חיבור המצלמות לרשת יתבצע רק באמצעות אמצעי הגנה מקובלים ועדכניים מפני חדירה לא מורשית או מפני תוכנות המסוגלות לגרום נזק או שיבוש;¹⁶
- יש להפריד, בהיקף ובמידה הסבירים האפשריים, בין מערכות המאגר אשר ניתן לגשת מהן למידע, לבין מערכות מחשוב אחרות המשמשות את המעון;¹⁷
- במקרה של מעון הכולל מספר רב של כיתות גן (כגון אשכול גנים) או כאשר ישנה רשת המפעילה מספר גנים, יש לוודא ביצוע הפרדה של מערכות כך שמערכת הצילום של כל גן תהיה נפרדת, וכך גם הגישה למידע בה. וזאת, לצורך צמצום גישה לא מורשית למידע, כגון של הורים ממעון אחד אשר ייחשפו לצילומים ממעון אחר;
- לשם צמצום חדירת גורמים לא מורשים למידע מומלץ לוודא חסימת הגישה למידע ממדינות מחוץ לגבולות מדינת ישראל;
- יש להטמיע מערכת לניהול זהויות משתמשים ולאחריה מתן הרשאות צפייה להורים רק לכיתת המעון הספציפית שבה לומד הפעוט. כמו כן, בהתאם להוראות חוק המצלמות יש לוודא כי מתן אפשרות צפייה בצילומים תיעשה רק לאחר הזדהות חזקה, באמצעות אימות על ידי שני גורמים מסוגים שונים ובלתי תלויים;¹⁸
- יש לבצע עדכונים שוטפים של מערכות המאגר, לרבות חומר המחשב הנדרש לפעולתן, ובכלל זה עדכון מערכות ההפעלה והאפליקציות בהן נעשה שימוש לצרכי הצפייה;¹⁹
- 47. עוד נדרש מפעיל המעון המאפשר צפייה בזמן אמת או צפייה עיתית מרחוק להעביר לממונה מטעם משרד החינוך, בתוך שישה חודשים מיום הפעלת הצפייה, ולאחר מכן מדי שנה, **אישור ממנהל המערכת** כי מתקיימים במערכת המצלמות במעון כלל התנאים הדרושים בכל הנוגע לאבטחת המידע והגנת הסייבר לפי הוראות החוק. מפעיל המעון נדרש להעביר העתק מאישור מנהל המערכת כאמור לעיל גם להורי הפעוטות הרשומים במעון.
- 48. על-פי סעיף 7(ב)(1) לחוק המצלמות, **צפייה עיתית בשטח המעון** תתבצע על-ידי חיבור חיצוני למסך הצפייה, באופן שתמנע את גישת מפעיל המעון ונציגות ההורים לרכיב בגוף המצלמות אשר באמצעותו מתבצעים הצילום וההקלטה. כמו כן, לשם מתן אפשרות לצפייה עיתית בשטח המעון, על מפעיל המעון ומנהל המערכת להקפיד על יישום הכללים הבאים:
- יש להגדיר משתמש ייעודי לעמדת הצפייה, אשר יהיה בעל הרשאות צפייה בלבד;

¹⁶ תקנה 14(א) לתקנות אבטחת מידע.

¹⁷ תקנה 13(ב) לתקנות אבטחת מידע.

¹⁸ סעיף 7א(ב)(2) לחוק המצלמות.

¹⁹ תקנה 13(ג) לתקנות אבטחת מידע.

- על מפעיל המעון לתעד בכתב או באופן דיגיטלי את הצפייה בצילומים תוך ציון יום ושעת הצפייה, וכן את שמות חברי נציגות ההורים שצפו בצילומים;²⁰
- על מפעיל המעון ומנהל המערכת להקפיד כי מצלמות המעון לא יהיו מחוברות לרשת האינטרנט;²¹
- יש לוודא כי מכשיר ה-DVR יהיה נעול ומוגן בפני גישה פיזית לא מורשית;²²
- יש לוודא ביצוע גיבוי שוטף של נתוני התיעוד של הצפייה (לוג הצפייה) ממערכת ה-DVR.

49. בנוסף לכללי אבטחת המידע שיש להחיל בעת מתן אפשרות לצפייה מרחוק בזמן אמת, אשר צוינו גם בסעיף 47 להנחיה זו, על-פי סעיף 7(ב)(2) לחוק המצלמות, על מפעיל מעון שהחליט לאפשר צפייה עיתית מרחוק, להבטיח גם כי הצפייה תתבצע על-ידי ההורים המורשים באמצעות מכשיר מוכר מראש, בערוץ תקשורת מאובטח (VPN), תוך שימוש בסיסמה ייעודית ואישית להרשאת צפייה בלבד (בהתאם למעון המתאים), וללא אפשרות להורים להוריד את הצילומים ממערכת המצלמות למכשיריהם, לאגור אותם או לשחזרם.

50. בכל הנוגע לגישה לצילומים, על מפעיל מעון החובה לוודא בכל עת, ובאופן ספציפי בפתיחת כל שנת לימודים, כי גישה זו עומדת רק להורי הפעוטות הרשומים במעון באותה השנה, וכי להורים אשר ילדיהם כבר אינם נמצאים במעון תיחסם הגישה לצילומים ולמאגר המידע, מיד עם סיום שנת הלימודים או סיום תקופת רישומו של הפעוט למעון.

51. לאור סיכוני הפרטיות המשמעותיים הנוצרים בעת מתן אפשרות להורים לצפות בצילומים – ובמיוחד בנסיבות של מתן אפשרות לצפייה מרחוק ובאופן מקוון – הרשות מבקשת להדגיש כי עמידה בכללי אבטחת המידע והגנת הסייבר הקבועים בתקנות אבטחת מידע ובהוראות חוק המצלמות היא המינימום הנדרש על פי דין. בהקשר זה מומלץ שמפעיל מעון אשר החליט לאפשר להורים לצפות מרחוק בצילומים, יבחן האם באפשרותו לעמוד בסטנדרטים גבוהים יותר לאבטחת המידע, ויפעל, במידת האפשר, ליישום סטנדרטים אלו.²³

מומלץ כי בתחילת כל שנת לימודים (או בכל מועד אחד הסמוך למועד התחלת מתכונת הצפייה במעון) יערוך מפעיל מעון שהחליט לאפשר צפייה של הורים בצילומים, מפגש להדרכת הורי הפעוטות הרשומים במעון עם גורמי מקצוע, בדבר סיכוני הפגיעה בפרטיות ואבטחת המידע הכרוכים בצפייה בצילומים, ובדבר הכלים והדרכים לחיזוק אבטחת המידע במכשיריהם.

²⁰ סעיף 7(ב)(1) לחוק המצלמות.

²¹ סעיף 6(ב) לחוק המצלמות.

²² תקנה 6 לתקנות אבטחת מידע.

²³ להמלצות שונות בנושא הגנת סייבר בעת שימוש במצלמות ראו "המלצות הגנה לשימוש במצלמות חכמות" באתר מערך הסייבר הלאומי.



עיצומים כספיים

52. חוק המצלמות קובע כי על מפעיל מעון אשר יפר את הוראות החוק המפורטות בסעיף 17 לחוק, לרבות כאלו העוסקות בהיבטי הגנת פרטיות ואבטחת מידע, עלולים להיות מוטלים עיצומים כספיים משמעותיים.

53. ההוראות שהפרתן עשויה להוביל להטלת עיצום כספי כוללות את החובה להציב שלט ברור וקריא בכניסה למעון ובכל אזור במעון בו מופעלות מצלמות המיידע על הפעלת המצלמות; החובה ליידע את עובדי המעון וכל מועמד לעבודה במעון, לפני תחילת עבודתם, על הפעלת המצלמות במעון, מטרת הפעלתן, מיקומן, אזורי הצילום ואפשרות הצפייה והשימוש בצילומים על-ידי ההורים; חובת יידוע הורי הפעוטות במעון בדבר הפעלת המצלמות וזכותם להתנגד לה; חובת הצבת שלט המיידע על צפייה בזמן אמת או מרחוק בצילומים, לרבות בתקופת הרישום למעון; חובת שמירת הצילומים ל-30 יום ממועד הצילום או לתקופה ארוכה יותר, בהתאם לדרישת החוק; חובת נקיטת אמצעים סבירים למניעת גישה שאינה מותרת לצילומים; צפייה בצילומים, העתקתם, העברתם (או העברת מידע אחר המאפשר לאחר לצפות בהם) או עשיית שימוש במידע שנתגלה בהם, בניגוד להוראות החוק; מתן אפשרות לצפייה בזמן אמת או צפייה מרחוק ללא הודעה על כך לממונה, או ללא העברת אישור מנהל מערכת.²⁴

²⁴ רשימה חלקית. לפירוט כלל ההוראות ראו סעיף 17 לחוק המצלמות.